STOPZETTING DETERMINATIE SPHAERIIDAE

door

J.G.J. Kuiper

Op 9 april 1991 zet ik een punt achter het determineren van Sphaeriidae voor anderen. Die tussenliggende tijd zal ik hard nodig hebben voor achterstallig determinatiewerk. De keus van de datum is een beetje ludiek. Het is dan namelijk precies 50 jaar geleden, dat ik met dit onderzoek begon. Het doel ervan was niet alleen enig inzicht in de geografische en stratigrafische verspreiding te krijgen, maar ook in het probleem van de soortelijke grenzen, de variabiliteit, de oecologie en de synonymie. Zo veel mogelijk materiaal bestuderen was het wachtwoord. Ik dacht toen, in een jaar of vijf alle belangrijke Europese museum- en particuliere verzamelingen van Sphaeriidae wel te zullen kunnen doorwerken. Maar ik heb mij daarin schromelijk vergist. Niet alleen bleek, dat veel openbare collecties in hun reserves veel meer Pisidiums bezaten dan ik had kunnen vermoeden, maar ook werd er, vooral door individuele verzamelaars, steeds meer materiaal buitgemaakt, zowel recent als fossiel, en mij ter bewerking toevertrouwd. Wat er op dit gebied na de Tweede Wereldoorlog verzameld werd, overal in Europa, is het honderdvoudige van wat er in de daaraan voorafgaande eeuw bijeengebracht werd. Het is geen zeldzaamheid, nu in één zending duizenden, soms zelfs tienduizenden exemplaren ter determinatie te ontvangen. Het op naam brengen hiervan mag niet per populatie gebeuren, maar moet per individu gedaan worden. Vandaar het tijdrovende karakter dezer bezigheid. Ik heb dit werk, hoe inspannend langzamerhand voor de ogen, steeds met animo gedaan, omdat er altijd wel iets verrassends uit te voorschijn kwam, een onverwachte vindplaats, een bijzondere vorm, soms zelfs een nieuwe soort. Van alles maakte ik aantekeningen. Deze zijn inmiddels tot 13.000 manuscriptbladzijden uitgegroeid, verlucht met bijna 6.000 lijntekeningen. Uit deze bron van gegevens put ik nu en dan stof voor mijn publicaties. Het determineren is echter zo tijdrovend geworden, dat ik weinig meer tot redactioneel werk toekom. In mijn aantekeningen heb ik, van het begin af, steeds ook de gedetermineerde aantallen genoteerd, zulks o.m. voor oecologische doeleinden. Daardoor kan ik nu vaststellen, dat er in die halve eeuw meer dan 1½ miljoen exemplaren van Sphaeriidae onder mijn binoculair geweest zijn. Die kwamen van ruim 400 correspondenten, voor een deel verbonden aan 150 musea en andere instellingen. Mijn vriendelijk verzoek is nu, mij geen Sphaeriidae meer ter determinatie toe te zenden. Een uitzondering maak ik nog voor het buiten Europa verzamelde materiaal. In de eerste plaats van Afrika, zulks met het oog op mijn plan om een herziening van mijn in 1966 verschenen monografie van de Afrikaanse Pisidiums te bewerkstelligen.